

Torsdag 2025-12-04

Klockan 09.00-12.00

Plats: Häljegård

Kallade:

Bygderådet Umeå: Alf Söderlund, Eva Lindman, Ulla Gustafsson, Roger Sandström

Västerbottens idrottsförbund: ~~Niclas Bromark~~, Mikael Eriksson

Enskild förening på Umeå landsbygd: Maria Bergstén Stöckebygdens Utveckling, Olle Nygren

Holmöns utvecklingsforum

Företagarna Umeå: ~~Johanna Engström~~, Torbjörn WennebroLRF Umeå: Per-Gunnar Olofsson, ~~Ingvar Persson~~Enskilt företag på Umeå landsbygd: Kristina Johansson, ~~Emma Börnerberg~~Umeå universitet: ~~Marco Eimermann~~

SLU: vakant

Umeå kommun: Mikael Berglund, ~~Mattias Larsson~~, Bore Sköld, ~~Elmer Eriksson~~.Jennie Bergvall Kalén handläggare, Linn Alexandersson handläggare, Elin Lindqvist
sekreterare

Inbjudna gäster: Hanna Jonsson, samhällsplanerare

LBR:s mötesagenda är indelad enligt dessa kategorier:**Förutsättningar:** ex. infrastruktur, kommunikationer, byggande, service**Lokalt näringsliv:** företagande, ex. besöksnäring, skogs- och lantbruk**Hållbar utveckling:** ex. miljö/klimat, attraktivitet, kultur, föreningsliv, jämställdhet, mångfald**Övergripande**

Ärende	Omfattning
--------	------------

Agenda	• Hej och välkommen (Mikael) • Landsbygdsstrategernas punkter ink. Landsbygdsvepet • Utvärdering LBR 2025, gemensam runda • Runda mellan rådsledamöterna • Status vindkraftsarbetet, Hanna Jonsson • Mötesdatum 2026 • Kristina berättar om Häljegård • Övrigt • Avslut
Landsbygdsstrategernas punkter ink. Landsbygdsvepet	Umeå Kommuns landsbygdsutvecklingsstöd 2025 - Linn och Jennie berättar att det finns pengar kvar i årets ”pott” och att de önskar hjälp att sprida information om att ideella föreningar som är verksamma ute i våra landsbygder kan söka 35 000 kronor för att genomföra lokala utvecklingsprojekt som gynnar bygden. På webben finns goda exempel på vad man kan söka för: Stöd till landsbygdsutveckling - Umeå kommun Utvärdering Landsbygdsgdagen 2025 - Landsbygdsgdagen på Strömbäck upplevdes som mycket lyckad enligt utvärderingsenkäten. Deltagarna uppskattade lokala inspirationsexempel, årets tema om lokal livsmedelsförsörjning och beredskap samt filminslaget med fyra ordföringar från olika nämnder. Gruppdiskussionerna var också uppskattade, men flera önskar att de flyttas fram till förmiddagen vid nästa landsbygdsgdag samt att programmet kortas ner och att eventuella diskussionsövningar organiseras bättre. Se bifogad presentation innehållandes ett axplock från utvärderingsenkäten. Vad händer våren 2026 - Mobilt byakontor – Har genomförts månadsvis i olika byar tillsammans med andra kommunala tjänstepersoner. Den sista

	träffen för 2025 sker måndagen 8 december i Kassjö, därefter ska arbetssättet utvärderas. - Landsbygdsprogrammet - Arbetet fortsätter med fokus på genomförande och uppföljning. - Servicepunkter – Våren 2026 ska Örnsköldsviks kommuns servicepunktkoncept undersökas, i syfte att stärka dagligvarubutikerna. I Örnsköldsvik får butiker ersättning för tjänster som de tillhandahåller till kommunen, som café, turistinformation eller hjärtstartare. - Landsbygdsriksdagen 2026 i Skellefteå - Umeå kommun medfinansierar arrangemanget och kommer bland annat ha en monter under arrangemanget samt arrangera en busstur från Umeå till Skellefteå för att synliggöra våra landsbygder längst kusten. - Planering inför Landsbyggsdagen 2026 - Valåret skapar utmaningar i att få politiker att delta. Förslag finns på en heldags busstur med politiker och förvaltningschefer med konkreta besök och teman kopplade till landsbygdsprogrammet. Pågående projekt under 2026 - Med ön som katalysator Förstudien om nya servicelösningar är klar och genomförandeprojektet har nu godkänts. Under två år ska ett samhällsrum etableras i Prästgården med fokus på offentlig service och beredskap. Jennie arbetar 50 % i projektet. - Living Lab Linn arbetar 20 % i projektet som tar slut i november 2026 men att det finns planer på att skicka in en ny ansökan om ett fortsättningsprojekt under våren 2026. - Resilienstester av ett drönarsystem i nordligt klimat Linn arbetar 10 % i projektet. Under februari är tanken att det ska genomföras drönarleveranser med gods till Holmön. Det förutsätter dock att tillståndsansökan beviljas. - Engagera hållbart-bygder i samverkan Umeå kommun är projektägare för ett initiativ som ska stärka föreningslivet på Umeåregionens landsbygder, med fokus på hållbart engagemang och generationsväxling – särskilt hur unga kan engageras. En projektledare ska anställas på 100 % i 18 månader. 25 personer har hittills sökt tjänsten.
--	--

	- Pilotmiljöer för klimatanpassning-modeller för resilienta lokalsamhällen Umeå Kommun är en tilltänkt projektpart i projektet som Stöckebygdens Utveckling ansökt om via Tillväxtverket. Syftet med projektet är att stärka klimatanpassning och beredskapen i norra Sveriges landsbygder genom lokala, naturbaserade och cirkulära lösningar för mat- och vattenförsörjning. Exempelvis kommer det att undersökas hur regnvatten och snövattnen kan användas på smartare sätt. Beslut kommer 10 december och om projektet beviljas kommer Linn jobba 30 % i projektet. Läs mer om pågående projekt här: Pågående landsbygdsprojekt - Umeå kommun
Utvärdering LBR 2025, gemensam runda Besökta platser under 2025: Brännland, Testhuset – Umeå, Hippologum och Forslunda samt Holmnäs Häljegård	Rådet har under verksamhetsåret 2025 fått presentationer och underlag kring: - Förskolestruktur (Daniel Nordgren och Christoffer Granberg) - Lokalanvändning, investeringar inom tekniska nämnden och kommande satsningar på skolor, förskolor och vägbelysning (Christina Bernhardsson och Karin Isaksson) - Kommunens kommunikationer (Fredrik Forsell) - Lokal livsmedelsproduktion (Maria Bergstén) - Vindkraft (Hanna Jonsson) Utöver det har rådet haft fyra arbetsgrupper: Bostäder, För- och grundskola, Lokal livsmedelsproduktion och Landsbygdsdagen 2025. Utvärdering av året Gemensamma höjdpunkter: - Studiebesök och möten på plats i byar. Exempelvis besök vid Hippologum och deltagande under arrangemanget Jorden och skogen i stan. - Mobilt byakontor har bidragit att fler tjänstepersoner fått ökad förståelse och kännedom om kommunens byar.

	- Rådets möten är värdefulla och bidrar till större förståelse och närhet mellan politiker och verklighet - Goda exempel och inspirerande projekt är uppskattat, exempelvis serviceprojektet - Landsbyggsdagen uppskattades - Landsbygdsprogrammet är viktigt, tack vare det som vårdboendet i Tavelsjö finns kvar - Landsbygdstrategernas arbete och bemötande Förbättringsbehov: - Synliggöra resultat och effekter från arbetet och projekt mer - Bättre politisk representation vid rådets möten - Mer tid för dialog och ”rundor” under rådsmöten - Tydliggöra hur landsbygdsprogrammet bidrar till riktning för kommunens arbete - Behöver bli tydligare vart parkeringar finns när rådet sammanträder Fokus 2026: - Fortsätta visa goda exempel, inspirera och vara på plats ute i byarna. - Mer fokus på vård, skola och omsorg. - Guidad busstur i stället för ”vanlig” landsbyggsdag - Regelbunden uppföljning av investeringar på landsbygden, särskilt ledtider för skolor och förskolor. - Bättre uppföljning av frågor som lyfts. - Bibehålla realistiska förväntningar och undvika att allt landar på strategierna. - Rådet behöver fortsätta vara en stark knutpunkt för att driva frågor vidare.
Runda mellan rådsledamöterna	Kristina, Häljegård: Jorden o skogen i stan, Häljegård. Det finns stora utmaningar med föryngring inom lantbruket generellt i hela landet, höga investeringar, bankernas krav och komplexa arvsfrågor gör det svårt för både nya och unga att ta över. Både LRF och banker behöver vara del av lösningen.

	Eva, Bygderådet: Många föreningar brottas med sjunkande medlemsantal och hög medelålder. 2026 ska fokus läggas på att hitta nya samverkansformer med bla andra byar. Tillgång till byalokaler är ett problem i flera byar, Folkets Hus erbjuder låga hyror i jämförelse med lokaler ute i byarna, detta borde ses över. Mikael, Umeå kommun (S): Byggnadsnämnden har ändrat bygglovsregler (lättare att bygga). En enig nämnd har avsatt 2,6 miljoner till planarbete för småhus utanför tätort – detaljer beslutas 2025. Byaplaner lyfts som viktigt underlag och är ett årligt återkommande medel. Mer info om detta på nästa LBR. Viktigt att Byaplaner är ett stöd i planeringen. P-G, LRF: Val för ny kommunavdelning på g, LRF Taveljö arbetar med att stärka samarbete med lokala föreningar – goda resultat hittills. Torbjörn, Företagarna: Storsatsning på elkablar längs väg 363 (10 miljoner), bättre kapacitet som möjliggör ny bebyggelse. Umeå Energi byter luftkabel till markkabel. Roger, Bygderådet: Stöcksjö måste få förbli en jordbruksbygd, tyvärr finns också här ett svagt engagemang bland unga. Föreningslivet behöver förnygring. Alf, Bygderådet: Söker LLU-stöd för samverkan med byarna i kommunen för att förstärka samarbetet inom kommunen. Belysning landsbygd västra esplanaden – ska komma till gagn på landsbygden säger TN. Bostäder – underlätta byggande på landsbygden tillsammans med Översiktsplanerarna och Coompanion. Micke, RF- SISU: Arbetar med ny tioårsstrategi där fokus ligger på att engagera unga, förbättra folkhälsan och stärka föreningar. Aktiv i flera Leader-projekt och i förberedelser inför Landsbygdsriksdagen. Olle, Holmöns Utvecklingsforum: Pågående utvecklingsprojekt: Tinyhouse-projektet med arkitektstudenter fortsätter, med
--	---

	färdigställande sommaren 2026. Vision finns om fler småhus med gemensam servicebyggnad. Fortsatta utmaningar med vintertransporter (helikopter när färjan står). Förslag om att koppla ihop Coompanion och Holmöns projekt. Maria, Stöckebygdens Utveckling ekonomisk förening och Leader idériket Umeåregionen 2030: Testprojekt kring lokal veteodling, och förädling i samarbete med bonde från Örnsköldsvik, har gett goda resultat. Starkt lokalt engagemang (bla. virkad julgran) i Stöcke. Leader – Linnea Fjellander är ny verksamhetsledare och just nu söker man två nya medarbetare till verksamhetskontoret, en projektledare på 50 % och en ekonom och administratör på 80 %. Maria informerar också om att det fortfarande finns medel att söka, särskilt ungdomscheckar á 20 000 kronor samt företagscheckar. Läs mer här: Hem - Leader Idériket Umeåregionen 2030 Bore, Umeå kommun (V): Inför valåret betonas vikten av att alla partier lyfter landsbygdsfrågor. Förberedelser för planeringsdirektiv och budget 2027 pågår redan, särskilt inom äldreomsorg, skolskjuts och investeringar. Visselblåsarfunktionen ses över.
Status vindkraftsarbetet, Hanna Jonsson samhällsplanerare översiktsplanefrågor	Vindkraftsfrågan är komplex och berör flera parallella processer på kommunal, regional och statlig nivå. Kommunen arbetar just nu med att ta fram en ny vindkraftsplan tillsammans med Umeåregionens kommuner, eftersom den tidigare regionala planen från 2010 (uppdaterad 2016) är inaktuell. Teknikutvecklingen går snabbt och många aktörer söker tillstånd för vindkraft. Arbetet omfattar: - Kartläggning av möjliga områden på land, till havs samt för solkraft.

	- Bearbetning av underlag där det finns brister, i dialog med bland annat Försvarmakten, flyget och rennäringsen (alla berörda samebyar). - Stöd från Länsstyrelsen och Region Västerbotten, som fått medel för att stötta kommunerna med energiplanering. - Framtagande av samrådsunderlag som ska skickas ut för att samla synpunkter från berörda. Flera aspekter måste vägas samman, som buller för boende, rennäringens behov och konflikter med andra markintressen. Exempel på utmaningar är havsbaserad vindkraft kring Holmöområdet, där sjöfart, isförhållanden och ett utökat naturreservat skapar osäkerheter. Samtidigt pågår andra processer: - Tillståndsärenden för vindkraft i kommunen, i Umeåregionen och nationellt. - Statens (Energimyndighetens) kartor över förslag till riksintresseanspråk för vindkraft, som inte alltid sammanfaller med kommunens eller företagens kartläggningar. Frågor uppstod på mötet kring bygglov och prövning, exempelvis solkraftsparker, där regelverket ibland är otydligt och samråd med kommunerna kan vara aktuell även när bygglov inte krävs. Sammanfattningsvis är vind- och solkraftsetableringar beroende av flera aktörer och regelverk, och processen kräver omfattande samordning för att få fram en väl avvägd och hållbar plan. Se bifogad presentation för att ta del av bilderna som Hanna visade.						
Mötesdatum 2026	Förslag datum nästa år <table> <tr> <td>LBR</td><td>Beredningsmöte</td></tr> <tr> <td>12/2 9-12</td><td>22/1 08:30 -10</td></tr> <tr> <td>23/4 9-12</td><td>26/3 08:30 -10</td></tr> </table>	LBR	Beredningsmöte	12/2 9-12	22/1 08:30 -10	23/4 9-12	26/3 08:30 -10
LBR	Beredningsmöte						
12/2 9-12	22/1 08:30 -10						
23/4 9-12	26/3 08:30 -10						

